

- Anglorum, et Ludovicum regem Francorum, in duo bello multi optimates Franciæ capti sunt.
1120. Subversus est in mari ante Barbedutum Willelmus filius Henrici regis Anglorum, et multi alii cum eo.
1123. Rogerius abbas dimisit abbatiam Montis.
1124. Richardus de Mere monachus Cluniacensis factus est abbas Montis, quem tenuit per tres annos.
1128. Occisus est Willelmus comes Flandrensis filius Roberti ducis Normannorum. Eodem anno Robertus de Torinneio, qui postea factus est abbas Montis, assumpsit habitum religionis Becci.
1131. Bernardus monachus Becci factus est abbas Montis.
1135. Obiit Henricus rex Angliæ, et dux Normanniæ, cui successit Stephanus comes.
1138. Debachatione Abrincatensium furentium combustum est castrum Montis, excepta ecclesia, et officinis monachorum mense Augusto.
1141. Captus est Stephanus rex Angliæ, apud Lincolnium in bello a Roberto comite.
1144. Reddita est turris Rothomagensis Gaufrido comiti Andegavensi, et exinde factus comes Normanniæ.
1145. Cœperunt viri et mulieres humeris carros onustos lapidibus, et alia materia humiliter, et cum magna devotione ad opus ecclesiæ trahere, et ibi eveniebant multa miracula.
1147. Perrexit Conradus imp. Alamannorum, et Ludovicus rex Francorum, et socii eorum Jerusalem, ubi parum vel nihil profecerunt.
1149. Obiit Bernardus abbas Montis, et successit ei Gaufridus monachus ejusdem loci, qui sequenti anno mortuus est. De discordia quæ fuit inter Richardum de Musca, et Robertum Harditum propter abbatiam Montis nihil attinet dicere, nisi quia ipsi, et Richardus Abrincensis episcopus in itinere Romæ obierunt.
1151. Obiit Gaufridus dux Normannorum, et comes Andegavorum, et successit ei Henricus filius ejus natus ex Mathilde imperatrice filia primi Henrici regis Angliæ.
1153. Concordati sunt Stephanus rex Angliæ, et Henricus cognatus ejus dux Normannorum.
1154. Mense Maio, vi Kal. Junii, feria quinta infra octavas Pentecostes, electus est Robertus de Torinneio, prior claustralis Becci, ad regimen ecclesiæ S. Michaelis ab omni conventu. Eodem anno obiit Stephanus rex Anglorum. Successit ei Henricus II, dux Normannorum.

ALIUD CHRONICON EJUSDEM MONTIS

Quod jure Armoricum, aut Andegavense dixeris.

421. Natus est S. Gildas. His diebus fuit Artus C rex Britannorum fortis, et facetus.
513. Venerunt transmarini Britanni in Armorican, id est Minorem Britanniam.
534. Occisus est Cavallonus rex fortissimus Majoris Britannicæ.
580. Fuerunt sancti Samson, Maclous, Maglorius et Paulus episcopi.
643. Dagobertus, rex Francorum, et S. Judicæ pacem fecerunt.
823. Constructum est in Britannia Minore monasterium Rothonense sub Ludovico piissimo imperatore, in fisco regio, Comnovio primo abbate.
843. Civitas Nannetis a Normannis capitur sub Lamberto duce, et episcopum ipsius civitatis Gichardum in missa, *Sursum corda* dicentem, occiderunt.
847. Obiit Sergius papa, cui successit Leo. Hic direxit corpus S. Marcellini papæ et martyris ad Nomenoium principem, quod positum est in monasterio Rothonensi.
851. Obiit Nomenoius subregulus Britannorum, cui successit filius ejus Erispoius.
857. Erispoius rex Britonum a Salomone perimitur. Tempore hujus Salomonis delatum est corpus B. Matthæi apostoli in Minorem Britanniam.
869. Salomon rex direxit Romam Adriano papæ statuum auream cum multis aliis donariis.
874. Occisus est Salomon rex Britonum.
920. Normanni omnem Minorem Britanniam vastaverunt, cunctis occisis vel ejectis Britonibus. Tunc asportata sunt corpora sanctorum qui erant in Britannia, in diversas terras.
931. Britones qui remanserant, omnes Normannos interfecerunt in festo S. Michaelis, cæso primo duce eorum Feletan.
944. Normanni Britones occidunt, et e terra ipsorum dispergunt tempore Berengarii et Alani.
966. Monachi missi sunt in ecclesiam S. Albini Andegavensis, clericis depulsis a Fulcone Bono comite Andegavensi et Adela comitissa.
970. Fulco comes Andegavensis qui cognominatus est Hierosolymitanus, filius Gaufridi Grisegonelle comitis Andegavensis, dedit filiam suam Ermengardem Conano duci Minoris Britannicæ, ex qua genuit Gaufridum, qui ei successit, et Judith uxorem secundi Richardi ducis Normanniæ.
972. Secundum bellum fuit in Concurrum, in quo Fulco comes Andegavensis victor exstitit, et Conanus Brito occisus est, v Kal. Julii, a filiis Juhelli Berengarii.
981. Conanus Curvus contra Andegavenses in Concurrum optime pugnavit. Eodem tempore sub Gaufrido Conani filio Mainardus abbas Rothonense monasterium et abbatiam S. Michaelis de periculo maris optime rexit, sed Rothonensem juvenem [/. lubens aut juvenis] dimisit.
997. Obiit Gaufridus comes Andegavensis pater Fulconis.
1000. Incensa est urbs Andegavensis post incensionem comitissæ Elisabeth.
1008. Obiit Gaufridus dux Britannicæ filius Conani filii Juhelli Berengarii, dum pergeret Romam causa orationis. Hujus sororem Judith duxit secundus Richardus dux Normannorum; et ipse Gaufridus duxit Hamdis sororem prædicti Richardi,

ex qua genuit duos filios Alanum et Eudonem, qui A ei successit, partito ducatu Britanniae.

1026. Sarmul captus est a Fulcone comite Andegavensi.

1032. Gaufrerus Martellus Andegavensis comes Agnetam comitissam Pictavensem duxit incesto conjugio. Hic ædificavit monasterium S. Trinitatis Vindocini.

1035. Gaufrerus Martellus cepit Willelmum comitem Pictavensem, cujus uxorem ante duxerat.)

1040. Obiit Alanus dux Britanniae filius Gaufredi Kal. Octobris, et successit ei Conanus filius ejus, quem genuit ex Berta sorore Theobaldi comitis Turonensis.

1044. Cepit Gaufrerus Martellus comitem Theobaldum Turonensem et extorsit ab eo urbem Turonicam.

1056. Conanus, dux Britanniae, cepit Eudonem patruum suum. Hic Eudo multos habuit filios.

DE ABBATIBUS

MONTIS SANCTI MICHAELIS IN PERICULO MARIS.

Lotharii regis tempore, Hugone archiepiscopo B Rothomagensi, anno 965, Richardus Normanniae dux a Joanne papa XIII deputatus canonicos qui in ecclesia S. Michaelis de Monte Tumba in periculo maris per cclviii annos a fundatione dicti loci, expulsi, et religiosos ordinis S. Benedicti in ea constituit, villis multis, et aureis atque argenteis vasis locupletavit et ornavit. Romæ eodem anno confirmata fuerunt omnia in synodo, Maynardo abbate. Richardo mortuo, Richardus dux filius omnia Fiscani datis litteris confirmavit, et a Richardo et Roberto filiis, aliisque signari procuravit, inter quos Maugisus episcopus Abrincensis. Cumque inter episcopum Abrincensem et abbatem, occasione jurisdictionis quam dux olim abbati in Monte concesserat, orta sæpe lis esset, tandem compositio facta est inter Guillelmum de Ostillon, episcopum et Rodulfum abbatem anno 1236.

In Monte Tumba B. Michaelis revelatio facta est Justiniano imper. Joanne papa, Childeberto Francorum rege, Auberto Abrincatensi episcopo anno 708, in quo loco per annos cclviii multa facta miracula canonicis ecclesiae ministrantibus.

966. Richardus dux monachos canonicis substituit, et Maynardum illis primum abbatem præfecit de monasterio Fontanelle, quod nunc Sancti Wandregisilli vocant; quod monasterium Maynardus per v annos rexerat, priusquam veniret ad Montem.

991. Mainardo primo successit Mainardus nepos ejus et prior, cujus tempore combustum fuit monasterium cum omnibus officinis.

1009. Mainardus senio gravatus elegit sibi successorem Hildebertum: tempore ipsius repertum fuit corpus sancti Auberti, quod absconsum fuerat a canonicis.

Hildeberto successit Hildebertus II, nepos ejus, cujus tempore mulier peperit in arenis. Inchoata fuit nova ecclesia a Richardo II, duce, et ipso Hildeberto anno 1023, et eodem anno obiit. Eodem anno Suppo abbas Fructuariensis suscepit donum abbatiae Sancti Michaelis. Et dum laboraret in renuntiatione Fructuariensis monasterii, et in adeptione integra Montis, duo abbates rezerunt abbatiam S. Michaelis, videlicet Almodus abbas Cæsarii, alter Theodericus abbas Gemeticensis. Hi duo requiescunt in abbatii suis.

1033. Ordinatus fuit Suppo abbas, multa bona contulit abbatiae, et propter odium monachorum recessit, et reversus est ad solum proprium.

1048. Radulfus monachus Fiscanensis, vir nobilis, fuit custos monasterii Ber....Obiit in itinere Jerusalem 1058. Requiescit in porticu ecclesiae.

1060. Duobus annis interpositis, Ranulfus a puero monachus, factus est abbas. Hic misit Guillelmo duæi, qui subjugaverat regnum Angliæ, quatuor monachos, videlicet Rualem priorem, postea abbatem Hilde apud Warvic, Scollaudum thesaurarium, postea abbatem S. Augustini apud Cantuarium, Serlonem strenuæ nobilitatis et religionis juvenem, postea ædificatorem et abbatem S. Petri Glocestrensis, et Guillelmum de Agorn, abbatem Toneliensem. Præfuit annis xxiii; multas terras ecclesiae propinquis suis largitus est. Requiescit in porticu ecclesiae.

1085. Cœpit regnare Rogerius Cadomensis monachus, qui fuerat ante capellanus regis Anglorum.

1102. Visus est a nonnullis prope ac procul positus C S. Michael, prout credimus, in figura columnæ igneæ nocte suæ ultimæ festivitatis penetrasse basilicam istius Montis; et simile accidit tempore S. Mainardi abbatis et Norgodi Abrincensis episcopi.

1103. Ciborium navis ecclesiae, quod Rogerius ædificaverat, corruit: partem dormitorii oppressit, monachis illæsis.

1106. Rogerius dimisit monasterium Sancti Michaelis, et factus est abbas Terneliensis in Anglia ab Henrico rege Angliæ. Eodem anno Rogerio I, successit Rogerius II, prior Gemmeticensis vir religiosus et sapiens.

1112. Combusta fuit igne fulmineo ecclesia Sancti Michaelis, monachis et burgo illæsis.

1123. Rogerius, posito baculo pastorali super altare B. Michaelis, Gemmeticum remeavit habens ex jussione regis marchas xxv ex redditibus ecclesiae S. Michaeli annuatim. Insequenti anno mortuus est. Hoc fuit propter quamdam injuriam quam passus fuerat a quodam suo homine, qui calumniabatur quoddam feodum in camera abbatis, quod abbas volebat ei reddere.

1124. Richardus monachus Cluniacensis, et pene laicus, sed genere et moribus quantum ad sæculum nobilis, factus fuit abbas. Post tres annos et dimidium, consilio regis Henrici et Matthæi Albanensis episcopi legati, curam abbatiae dimisit, et ad S. Pancratium, ubi suscepit monachatum, rediit. Abbatia fuit in manu regis absque abbate fere per triennium, et rex fecit per ministros suos æs alie-